

fréttabréf **bssl**

Umsóknir um leyfi til að selja líflömb 2010

Sauðfjorbændur sem ætla að sækja um nýtt leyfi til að selja líflömb skulu senda skriflega umsókn til Matvælastofnunar eigi síðar en **1. apríl 2010** á eyðublöðum sem finna má á www.mast.is eða með því að hafa samband í síma 530-4800 og fá þau send.

Sauðfjorbóndi sem nú þegar hefur fengið söluleyfi heldur því milli ára án umsóknar, svo lengi sem hann uppfyllir skilyrði reglugerðarinnar. Tilkynna þarf Matvælastofnun ef óskað er að söluleyfi verði fellt niður og mun stofnunin þá taka nafn búsins af lista yfir bú sem hafa leyfi til að selja líflömb árið 2010.

Umsækjendur skulu uppfylla eftirfarandi skilyrði:

- Býli sauðfjorbónda er á líflambasölusvæði, sbr. 3. gr. reglugerðar nr. 550/2008 um flutning líflamba milli landsvæða.
- Eðlilegur fjöldi fullorðins fjár skal hafa verið sendur frá býli sauðfjorbónda í sláturhús eða hausum skilað inn til sýnatöku vegna riðuveiki undanfarin ár.
- Sauðfjorbóndi skal uppfylla ákvæði reglugerða um aðbúnað, fóðrun og merkingar búfjár.
- Sauðfjorbóndi skal hafa haldið fullnægjandi skráningar á viðskiptum með búfé og skráningar á sjúkdómum og lyfjanotkun í fé undanfarin ár.
- Nautgripir skulu ekki hafa verið fluttir á bæinn frá bæjum utan sóttvarnarsvæðis nema með leyfi héraðsdýralæknis.
- Smitvarnir á bænum skulu vera fullnægjandi.

Þeir aðilar sem nú þegar eru með söluleyfi en ætla einungis að selja líflömb á hrútaðeginum á Raufarhöfn eru beðnir um að koma tilkynningu þess efnis til stofnunarinnar.

Nánari upplýsingar veitir Þorsteinn Ólafsson, sérgreinaðýralæknir nautgripa- og sauðfjársjúkdóma, í síma 530 4800.

Sómi – fyrir framsækna sauðfjorbændur

Mikilvægt er að hafa yfirlit yfir reksturinn og hvar er hægt að auka tekjurnar og minnka gjöldin, ekki síst um þessar mundir þar sem verðlag er hátt og vextir af lánnum hækka. Til þess að hafa gott yfirlit er nauðsynlegt að gera rekstrargreiningu og bera saman gjöld og tekjur á milli ára og við önnur bú í landinu. Skoða þarf vel hverjar afurðirnar eru og hvernig væri hægt að auka þær með ræktun fjárins og fóðrun. Nú er tími áburðarkaupna og vert að skoða hvaða áburð er heppilegast að kaupa m.t.t verðs og nýtingar á túnin. Einnig er mikilvægt að skoða hvort ekki sé hægt að auka tekjur búsins á einhvern hátt til að minnka ferðir til annarrar vinnu, ef þarf að sækja hana langt að.

Búnaðarsambandið hefur um nokkurt árabíl boðið sauðfjorbændum að taka þátt í verkefni sem heitir Sómi og byggir á því að gerð er rekstrargreining fyrir búið sem og aðrar áætlanir í búskapnum. Þetta verkefni hefur verið styrkt af búnaðarlagasamningi en sá styrkur fellur niður um næstu áramót, en Búnaðarsambandið mun áfram bjóða upp á Sóma verkefnið með breyttu sniði. Þeir sem ganga inn í verkefnið í vor þurfa því ekki að greið árgjald þetta árið. Innfalið í árgjaldinu er neðangreint:

- Rekstrargreining – greining send í tölvupósti/landpósti
- SVÖT-greining (Styrkleikar/Veikleikar í fyrirtækinu. Ógnanir/Tækifæri í umhverfinu) unnin í kjölfarið - greining send í tölvupósti/landpósti
- Heimsókn á búið þar sem farið væri yfir greiningu og áhersluatriði næstu missera
- Unnið samanburðarblað síðla árs og það sent á hvert bú með skýringum hvar viðkomandi bú liggur m.t.t. einstakra mælipátta í samanburði við öll önnur bú í verkefninu – enginn rekjanleiki þó mögulegur milli búa.

Að auki er boðið upp á áburðaráætlun og túnkort, fóðuráætlun, afkvæmarannsókn o.fl. sem tengist búrekstrinum sem tekið er aukalega fyrir.

Frekari upplýsingar um verkefnið veitir Þórey Bjarnadóttir í síma 470 8083 / 480 1800 eða á netfangið thorey@bssl.is

EFNI BRÉFSINS:

Kúaskoðun 2008 og 2009..... 2

Fræðingur landbúnaðarins 2010 4

Á DÖFINNI:

- **Aðalfundur LK**
26.-27. mars 2010, Hótel Sögu, Reykjavík
- **Ungfolasýning HS**
Laugardaginn 27.mars kl. 20.00, Ölfushöllinni.
- **Fræðslufundur sauðfjarræktarinnar**
Þriðjudagur 30. mars kl. 14:00
Háskólafélag Suðurlands
Glaðheimum, Tryggvagötu 36, Selfossi
Bókasafn Hvolsskóla, Stóragerði 26, Hvolsvelli
Miðvikudagur 31. mars kl. 14:00
Kirkjubæjarskóli, Klausturvegi 4, Kirkjubæjarklaustri
Framhaldsskóli Austur-Skaftafellssýslu Nýheimum, Höfn. Stofa 207
- **Aðalfundur LS**
8.-9. apríl 2010, Hótel Sögu, Reykjavík
- **Aðalfundur Auðhumlu**
9. apríl 2010, Hótel KEA, Akureyri
- **Aðalfundur BSSL**
Miðvikudaginn 21. apríl, Kirkjubæjarklaustri.

Kúaskoðun 2008 og 2009

Miðvikudaginn 24. febrúar s.l. voru veittar viðurkenningar fyrir kúaskoðun 2008 og 2009, þ.e. kúr fæddar 2004 og 2005. Viðurkenningar eru veittar þeim kúm sem standa efstar í útreikningi fyrir útlitsdóm og afurðamat þannig: Útlitsdómur x 2 + afurðamat = Heildarstig. Auk þessa var gerð karfa um kýrnar hefðu ekki fengið lægra en 8 fyrir neinn eiginleika í útlitsdómi, a.m.k. 17 fyrir mjaltir og 4 fyrir skap og hefðu borið tvisvar eða oftar.

Viðurkenningar voru veittar eftir sýslum í hlutfalli við fjölda skýrslufærðra kúa þannig að innan hvors árgangs fékk 1 kúr viðurkenningu í A-Skaft. 1 kúr í V-Skaft., 4 kúr í Rang. og 6 kúr í Árnessýslu.

Pá fengu þær kúr sem hlutu 90 stig eða meira í útlitsdómi en fengu ekki viðurkenningu samkvæmt reiknireglunni sérstaka viðurkenningu.

Eftirtaldir kúr hlutu viðurkenningu að þessu sinni:

Kúaskoðun 2008 - kúr fæddar 2004

A-Skaftafellssýsla

Helga 316, Árbæ f. 16. ágúst 2004

88 stig fyrir útlit kynbótamat: 114 stig: 290

Faðir: Hófur 96027, móðir: Alda 240 Almarsdóttir 90019 og móðir Taums 01024.

V-Skaftafellssýsla

Stjarna 187, Herjólfsstöðum f. 26. september 2004

86 stig fyrir útlit kynbótamat: 120 stig: 292

Faðir: Flói 02029, móðir: Króna 137 sonardóttir Stúfs 90035.

Rangárvallasýsla

Púfa 543, Helluvaði f. 12. október 2004

88 stig fyrir útlit kynbótamat: 125 stig: 301

Faðir: Stígur 97010, móðir: Prinsessa 466 Spunadóttir 99014

Púfa er móðir Hóls 07037 sem nú biður afkvæmadóms

779, Bjólu f. 26. september 2004

87 stig fyrir útlit kynbótamat: 126 stig: 300

Faðir: Flói 02029, móðir: 580 Negradóttir 91002

Emma 307, Berustöðum f. 29. september 2004

87 stig fyrir útlit kynbótamat: 124 stig: 298

Faðir: Fróði 96028, móðir: Embla 253 Völsungsdóttir 94006

Úlfhildur 1032, Miðhjáleigu f. 5. september 2004

89 stig fyrir útlit kynbótamat: 118 stig: 296

Faðir: Túni 95024, móðir: Úlfúð 039 Barðadóttir 98016.

Árnessýsla

Skeifa 098, Laxárdal f. 10. mars 2004 í Dalbæ í Hrunamannahr.

88 stig fyrir útlit kynbótamat: 133 stig: 309

Faðir: Hófur 96027, móðir: Flugu 254 Soldánsdóttir, móðir

Glæðis 02001 og Gyllis 03007

Trappa 447, Ósabakka f. 10. desember 2004

88 stig fyrir útlit kynbótamat: 127 stig: 303

Faðir: Stígur 97010, móðir: Gjóf 324 Frisksdóttir 94026

Flóra 327, Hrepphólum f. 6. maí 2004

89 stig fyrir útlit kynbótamat: 124 stig: 302

Faðir: Pinkill 94013, móðir: Mána 062 Pýrnisdóttir 89001

Sandra 388 Hæli 2, f. 25. febrúar 2004

88 stig fyrir útlit kynbótamat: 125 stig: 301

Faðir: Lykill 02003, móðir: Sandra 336 Sóladóttir 98017

Hekla 440, Stærribæ f. 17. september 2004

88 stig fyrir útlit kynbótamat: 123 stig: 299

Faðir: Flói 02029, móðir: Gríma 411 Punktadóttir 94032

Skrá 328, Stóru-Mástungu f. 1. maí 2004

87 stig fyrir útlit kynbótamat: 125 stig: 299

Faðir: Lykill 02003, móðir: Frekja 279 Tjakkadóttir 92022

Kúaskoðun 2009 - kúr fæddar 2005

A-Skaftafellssýsla

Brussa 385, Flatey f. 19. október 2005 í Sumarliðabæ, Ásahr.

89 stig fyrir útlit kynbótamat: 122 stig: 300

Faðir: Pinkill 94013, móðir: Assa 267 Náttfaradóttir 00035

V-Skaftafellssýsla

431, Brekkum 1 f. 22. febrúar 2005

89 stig fyrir útlit kynbótamat: 117 stig: 295

Faðir: Stígur 97010, móðir: Frigg 137 Hljómsdóttir 91012

Rangárvallasýsla

Kápa 655, Selalæk f. 14. október 2005

91 stig fyrir útlit kynbótamat: 124 stig: 306

Faðir: Stígur 97010, móðir: Dóra 550 Frisksdóttir 94026 en hún var afurðahæst á Suðurlandi 2007

822, Bjólu f. 10. mars 2005

85 stig fyrir útlit kynbótamat: 131 stig: 301

Faðir: Stígur 97010, móðir: 575 Krossadóttir 91032

Helga 316

Lína 400

Urta 201, Hjallanesi f. 23. nóvember 2005
85 stig fyrir útlit kynbótamat: 130 stig: 300
Faðir: Skandall 03034, móðir: 146 Klossadóttir 00005

393, Stóru-Mörk f. 4. ágúst 2005
88 stig fyrir útlit kynbótamat: 123 stig: 299
Faðir: Stígur 97010, móðir: 204 sonardóttir Pynnis 89001, amma hennar var móðir Bónus 01013 og langamma hennar var móðir Potts 99041.
393 er móðir Polls 08054 sem er nýkominn í dreifingu.

Búbót 580, Akurey f. 21. september 2005
87 stig fyrir útlit kynbótamat: 125 stig: 299
Faðir: Stígur 97010, móðir: Næla 500 Kaðalsdóttir 94017

Árnessýsla

297, Ólafsvöllum f. 22. október 2005 í Arakoti
91 stig fyrir útlit kynbótamat: 125 stig: 307
Faðir: Vængur 03021, móðir: Krús 287 Soldánsdóttir 95010
Þannig að kýr nr. 297 er aðeins skyldleikaræktuð en móðir Vængs, Óvissa 262 í Miðengi, var Soldánsdóttir.

Gýgja 368, Hrepphólum f. 19. júlí 2005
89 stig fyrir útlit kynbótamat: 127 stig: 305
Faðir: Stígur 97010, móðir: Viðbót 013 Randversdóttir 97029 en hún var verðlaunuð vegna kúaskoðunar 2003.

Hetja 375, Oddgeirshólum f. 31. október 2005 á Brúnastöðum
87 stig fyrir útlit kynbótamat: 130 stig: 304
Faðir: Skandall 03034, móðir: Pokka 311 Klakadóttir 94005

Spyrða 079, Reykjahlíð f. 12. okt. 2005 á Lundum í Borgarfirði
89 stig fyrir útlit kynbótamat: 123 stig: 301
Faðir: Pinkill 94013, móðir: Lilla 135 Sporðsdóttir 88022

Gleði 360, Brúnastöðum f. 16. maí 2005
85 stig fyrir útlit kynbótamat: 131 stig: 301
Faðir: Stígur 97010, móðir: Prúð 223 Almarsdóttir 90019 en hún var verðlaunuð vegna kúaskoðunar 2002. Undan Prúð var tekið naut á stöð sem kom því miður ekki til notkunar.

Túna 470, Ósabakka f. 24. október 2005
88 stig fyrir útlit kynbótamat: 123 stig: 299
Faðir: Túni 95024, móðir: Snara 399 Kaðalsdóttir 94017 en hún var verðlaunuð vegna kúaskoðunar 2006

Skonsa 382, Syðri-Gróf f. 31. desember 2005
86 stig fyrir útlit kynbótamat: 127 stig: 299
Faðir: Stígur 97010, móðir: Tína 309 Bætisdóttir 91034

Viðurkenningar fyrir útlit

Lína 301, Hrutafelli f. 29. október 2004 90 stig fyrir útlit
Faðir: Aðall 02039, móðir: Svört 260 sonar dóttir Sekks 97004

Sæla 282, Vorsabæ f. 23. mars 2004 90 stig fyrir útlit
Faðir: Fróði 96028, móðir: Næla 169 Hringisdóttir 93019

Sleikja 403, Stíflu f. 23. desember 2004 90 stig fyrir útlit
Faðir: Nói 02033, móðir: Ljúfa 271 Sóladóttir 98017

Snotra 168, Stúfholti f. 10. janúar 2004 90 stig fyrir útlit
Faðir: Snotri 01027, móðir: Pynnirós 150 Pynnisdóttir 89001

Bleik 239, Syðra-Velli f. 10. október 2004 90 stig fyrir útlit
Faðir: Fróði 96028, móðir: Fura 168 Negradóttir 91002

Branda 666, Skeiðháholti f. 25. mars 2004 90 stig fyrir útlit
Faðir: Alfons 02008, móðir: Mjöll 488 sonardóttir Mjaldurs 95021

Snotra 217, Skollagróf f. 31. janúar 2001 92 stig fyrir útlit
Faðir: Sproti 95036, móðir: Rjóð 170 sonardóttir Búa 89017

Vísa 604, Drumboddsstöðum f. 7. nóv. 2004 91 stig fyrir útlit
Faðir: Fróði 96028, móðir: Lóló 525 Klakadóttir 94005

Rás 674, Bræðratungu f. 10. nóvember 2004 90 stig fyrir útlit
Faðir: Fleygur 02031, móðir: Sjöfn 615 Búradóttir 94019

Munda 1131, Flatey f. 8. janúar 2005 í Einholti 90 stig fyrir útlit
Faðir: Úi 96016, móðir: Stubba 295 Smellsdóttir 92028

Lína 400, Kirkjulæk f. 9. október 2005 92 stig fyrir útlit
Faðir: Akur 03009, móðir: Komma 327 Punktadóttir 94032

370, Stóru-Mörk f. 15. mars 2005 90 stig fyrir útlit
Faðir: Stígur 97010, móðir: 237 sonardóttir Tudda 90023

375, Stóru-Mörk f. 22. mars 2005 90 stig fyrir útlit
Faðir: Stígur 97010, móðir: 238 Bætisdóttir 91034

Káta 297, Birtingaholti 4 f. 28. apríl 2005 90 stig fyrir útlit
Faðir: Hegri 03014, móðir: Gríma 9217 Holtadóttir 88017 frá Miðfelli 4

Reyður 201, Brjánsstöðum f. 9. febrúar 2005 90 stig fyrir útlit
Faðir: Pverteinn 97032, móðir: Pála 178 ófeðruð

Efstu kúm hvors árgangs var svo veittur Mjólkurbússkjöldurinn, farandgripur sem veittur er hæst dæmdu kúnni. Hann hlutu Skeifa 098 í Laxárdal fyrir kúaskoðun 2008 og 297 á Ólafsvöllum fyrir kúaskoðun 2009.

Púfa 543

Skeifa 098

Fræðaðing landbúnaðarins 2010

Dagana 18 - 19. febrúar stóð yfir Fræðaðing landbúnaðarins 2010.

Af mörgu var að taka og er hér að neðan verður dregið saman þrjú áhuga verð erindi sem komu fram á fræðaðingunni.

Ræktun orkujurta á bújörðum – forsendur og framtíðarhorfur eftir Pórodd Sveinsson og Jónatan Hermannsson.

Í erindinu var farið yfir eldsneytisafurðir orkujurta sem eru þrjár grunngerðir eldsneytis: lífdísel, etanól og metan. Einnig var farið var yfir tegundir orkujurta sem hægt er að rækta hér á landi sem er fjölbreyttur flokkur jurta sem skilar ólíkum orkuafurðum. Hér verður þó einungis repjan nefnd. Repjuolían er notuð sem matarolía, einnig við ýmiss konar iðnað og nú síðast til eldsneytis. Hún kemur næstum fullbúin úr pressunni. Fyrir matarolíu þarf einungis að sía olíuna en fyrir notkun á vélar þarf aðeins að fella út glyserólhluta olíunnar með metanóli. Þess má geta að Siglingastofnun Íslands og Ólafur Eggertsson á Porvaldseyri hafa nú tekið upp samstarf um ræktun á repju til olíuframleiðslu. Er þetta eina framleiðsla orkujurta sem komin er í gang hérlendis.

Fyrir stórfellda framleiðslu á lífmassa þarf mikið ræktunarland. Til að ná hagkvæmni í framleiðslu þarf það að vera viðáttumikið, auðræktanlegt og samfelld. Land sem hentar til stórræktunar er miklu minna en talið hefur verið til þessa. Það er innan við helmingur af núverandi túnstærð og svigrúm til ræktunar er ekki nema brot af því sem áður hefði verið áætlað.

Íslenska kúakynið – viðhorf neytenda og varðveislu-kostnaður eftir Daða M. Kristófersson, Magnús B. Jónsson, Emmu Eyþórsdóttur, Elínu Grethardsdóttur og Grétar Hrafn Harðarson.

Það er vaxandi skilningur fyrir því að nauðsynlegt sé að varðveita og viðhalda erfðafræðilegum fjölbreytileika búfjárbúnaðar heimsins.

Lögð var fyrir spurningakönnunin sem innihélt meðal annars spurningar um viðhorf neytenda til landbúnaðar og mjólkurframleiðslu, um viðhorf til innfluttra mjólkurafurða, um viðhorf til kynbóta á íslenska kúastofninum og um bakgrunn s.s. tekjur, menntun og fjölskyldustærð.

Könnunarfyrirtækið Capacent sá um aðgengi að viðhorfshópi þeirra. Könnunin var sett upp sem netkönnun, en svörin við slíkum könnunum er að jafnaði góð, um eða yfir 60%.

Einnig var spurt um viðhorf til hugsanlegs innflutnings á erfðaefni til kynbóta á íslenska kúastofninum.

Svörin skiptust mjög í tvo hópa. Annað hvort eru svarendur neikvæðir í garð innflutnings (53%) eða þeir hafa ekki

skoðun (24%). Einungis 10% styðja innflutning og 13% taka aðra afstöðu, vilja ekki svara eða vita ekki.

Niðurstöður úr könnun á viðhorfum og greiðsluvilja neytenda sýna að neytendur eru mjög jákvæðir í garð íslenskra mjólkurframleiðslu, íslenskra mjólkurvara og kúakynsins. Þetta jákvæða viðhorf birtist í umtalsverðum sértækum greiðsluvilja fyrir mjólk úr íslenskum kúm. Í þessu felst tækifæri fyrir íslenska kúabændur í framtíðinni enda dregur sértækur greiðsluvilji úr neikvæðum afleiðingum tilslakana á innflutningshöftum fyrir mjólkurvörur. Á hinn bóginn er hann vísbending um að varlega verði að fara í ákvörðunum um framtíðarfyrirkomulag kynbóta ef viðhalda á þessari sterku stöðu til frambúðar.

Áburðarsvörin í tünnum með mislanga ræktunarsögu eftir Pórodd Sveinsson

Stór hluti ræktunarlands á kúabúum eru tún sem hafa verið í góðri ræktun í áratugi. Þessi tún hafa fengið ríkulega áburðargjöf bæði með búfjáraþurði og tilbúnum áburði. Einungis hluti næringarefnanna er fjarlægður með uppskerunni en afgangurinn safnast að stórum hluta fyrir í jarðvegi á misaðgengilegu lífrænu formi fyrir nytjajurtir framtíðarinnar. Þetta á sérstaklega við köfnunarefni (N) og fosfór (P) en síður við kalí. Þessi lífræni forði sem myndast, sérstaklega af völdum búfjáraþurðar, eykur umsetningu efna í jarðvegi með þeim afleiðingum að plöntunýtanlegt N úr lífrænum forða eykst með tímanum. Einnig er hægt að draga sömu ályktanir af niðurstöðum úr langtímatilraun með sauðataði á Hvanneyri.

- Fyrstu ályktanir benda til þess að frjósamasti jarðvegurinn, þ.e. mýrartúnin í þessari rannsókn, gefa mestu heildar uppskeruna en hlutfallslega minnstu áburðarsvörunina (þ.e. uppskeruauka) vegna þess að mikið af næringarefnum eru nýtanleg úr jarðvegsforðanum.
- Fyrir utan mýrartún gefa gömul tún yfirleitt hlutfallslega minni áburðarsvörin og eru uppskeru meiri en nýleg tún.
- Ólíkt gróðurfar og eðlislæg geta túngrasanna hefur áhrif á áburðarsvörin og gerir samanburð á milli tilraunastaða erfiðan.
- Niðurstöður jarðvegsefnagreininga koma að litlu gagni við að áætla áburðarþörf túna nema til að staðfesta áþreifanlegan næringarefnaskort eins og t.d. í kalí. Jarðvegsefnagreiningar geta þó verið gagnlegar til að meta mögulega næringarefnalosun úr jarðvegi við endurvinnslu og í korn- eða grænófóðurrækt.

Hægt verður að finna allar greinar Fræðaðings landbúnaðarins 2010 inn á <http://www.lbhi.is/utgafumalogkygning> einnig má benda á upptökur af erindum inn á <http://bondi.is/>